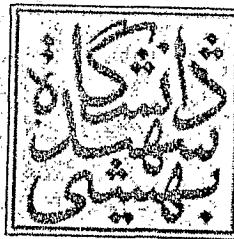

۱۹۷۹

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه
جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
در رشته مدیریت آموزشی

موضوع:

ارزیابی درونی گروه آموزشی ریاضی دانشکده علوم ریاضی
دانشگاه شهید بهشتی

استاد راهنما:
دکتر محمد حسین پرداختچی

استاد مشاور:
دکتر محبوبه عارفی

اساتید داور:
دکتر محمد قهرمانی
دکترا باصلت خراسانی

دانشجو:
ندا مقدس فراز

او دیبهشت ماه ۱۴۰۰

الی! نام تو مارا جواز و هر تو، مارا جماز

الی! شناخت تو مارا امان و لطف تو، مارا عیان

ای سزاوار شناسی خویش! تو را که داند که تو را تو دانی! تو را نداند کس، تو را تو دانی و بس

الی! هر که تو را شناخت و علم مرتو افراخت، هرچه غیر از تو بود، مینداخت

ای کریمی که بخندید عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطاپی و ای صمدی که از ادراک ماجدایی و ای احمدی که در ذات و

صفات بی هستایی و ای قادری که خدایی را سرایی

جان مارا صفاتی خود ده و دل مارا هواستی خود ده و چشم مارا ضیایی خود ده و مارا از فضل و کرم خود آن ده که آن به.

تقدیم به دو فرسته تبر و محبت پدر و مادر عزیزم

آنان که فروع نگاهشان، کرمی کلامشان و روشنایی رویشان سریایه جاودانی زندگانیم، هستند.

دربار بروجود کرایشان زانوی ادب بر زین می‌نهم و با دلی ملواز عشق و محبت به دستانشان بوسه

می‌زنم.

بلندای وجودشان مسدام باد

تقدیر و مشکر...

با عرض تقدیر و اتنان از الطاف پر ارج استاد راهنمای فرزانه و بزرگوارم جناب آقای دکتر پرداختی که پژوانه

غنجی علمی، معنوی و اخلاقی ایشان توشه ارزشمندی بود که قرین این را گردید.

از استاد مشاور ارجمند و فریخته سرکار خانم دکتر عارفی کمال مشکر و اتنان را دارم.

از استاد محترم داور جناب آقای دکتر قربانی و آقای دکتر خراسانی صمیمانه تقدیر و مشکر می ناییم.

از جناب آقای دکتر پرندک نمونه آماری پایان نامه را به نگذ نمودند:

از جناب آقای رضا محمدی دبیر اعتبار سنجی و تضمین کیفیت آموزش عالی و سرکار خانم فرانک مختاریان د

سازمان سنجش پایت راهنمایی های ارزنده، دفیق و عالمانه در تدوین پایان نامه، اعضا کمیته ارزیابی دولتی کروه

آموزشی ریاضی و همه عزیزانی که به نحوی از انجاء در فرآیند تدوین و دفاع پایان نامه بنده را برای نمودند صمیمانه

مشکر می ناییم.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات پژوهش

عنوان	صفحه
مقدمه	۲
بیان مسأله	۳
اهمیت و ضرورت تحقیق	۶
اهداف تحقیق	۷
سؤالات پژوهش	۸
تعاریف نظری و عملیاتی متغیرهای تحقیق	۹

فصل دوم: مبانی نظری و ادبیات پژوهش

مقدمه	۱۳
رسالت‌های آموزش عالی در ایران	۱۶
سیاست‌ها و اقدامات اجرایی برنامه چهارم توسعه در حوزه آموزش عالی	۱۷
ارزشیابی کیفیت در آموزش عالی از منظر برنامه چهارم توسعه	۱۸
تاریخچه ارزیابی کیفیت در آموزش عالی	۲۹
ضرورت ارزشیابی در آموزش عالی	۳۲
الگوهای ارزشیابی: (ارزیابی درونی - ارزیابی بیرونی)	۳۶
تعاریف و مفاهیم کیفیت	۴۴
کیفیت در آموزش عالی	۴۷
مدل‌های کیفیت	۵۰
تجارب جهانی ارزشیابی کیفیت در آموزش عالی آمریکا	۶۶

۶۷	انگلستان
۷۰	فرانسه
۷۲	هلند
۷۳	سوئد
۷۴	جمهوری لیتوانی
۷۵	آلبانی
۷۶	رومانی
۷۸	اسپانیا
۷۹	شیلی
۸۱	استرالیا
۸۲	نیوزیلند
۸۳	کره جنوبی
۸۴	چین
۸۵	هنگ کنگ
۸۶	فیلیپین
۸۷	هند (NAAC)
۸۹	اردن
۸۹	اعتبارسنجی در کشورهای آفریقایی
۹۰	نیجریه
۹۱	آفریقای جنوبی
۹۲	تحقیقات داخلی

تحقیقات خارجی

دانشگاه بلوچستان

دانشگاه دوبلین

۱۰۸ جمع بندی و نتیجه گیری

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

۱۱۴ مقدمه

۱۱۴ روش پژوهش

۱۱۴ جامعه و نمونه آماری

۱۱۶ روش و ابزار گردآوری اطلاعات

۱۱۶ ویژگی‌های فنی ابزارهای گردآوری داده‌ها

۱۱۷ چگونگی گردآوری داده‌ها

۱۱۸ روش اجرای پژوهش

۱۱۹ چگونگی تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

۱۲۲ مقدمه

یافته‌های پژوهش بر اساس سؤالات تحقیق

۱۲۲ سؤال اول: اهداف گروهی آموزشی ریاضی کدامند؟

سؤال دوم: دروندادهای گروه آموزشی ریاضی بر اساس عوامل، ملاک‌ها و نشانگرها

۱۲۵ از چه مطلوبیتی برخوردار می‌باشند؟

سؤال سوم: فرآیندهای گروه آموزشی ریاضی بر اساس عوامل، ملاک‌ها و نشانگرها

۱۵۲ از چه مطلوبیتی برخوردار می‌باشند؟

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۰	جدول ۲-۱ : وظایف وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص نظارت و ارزشیابی
۲۲	جدول ۲-۲ : توزیع برنامه‌های نظارت و ارزشیابی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱۱۶	جدول ۳-۱ : جامعه و نمونه آماری و روش نمونه گیری
	جدول اولویت بندی اهداف
۱۲۲	جدول ۴-۱ : اهداف آموزشی
۱۲۳	جدول ۴-۲ : اهداف پژوهشی
۱۲۴	جدول ۴-۳ : اهداف عرضه خدمات تخصصی
۱۲۶	جدول مربوط به عامل هیأت علمی (۴-۴) تا (۴-۱۰)
۱۳۱	جدول مربوط به عامل دانشجویان (۱۱) تا (۴-۲۷)
۱۴۶	جدول مربوط به عامل دوره‌های آموزشی و برنامه‌های درسی (۴-۲۸) تا (۴-۳۲)
۱۴۹	جدول مربوط به عامل امکانات و تجهیزات (۴-۳۳) تا (۴-۳۶)
۱۵۳	جدول مربوط به عامل فرآیند یاددهی - یادگیری (۴-۳۷) تا (۴-۴۱)
۱۵۶	جدول مربوط به عامل مدیریت و سازماندهی (۴-۴۲) تا (۴-۵۰)
۱۶۴	جدول مربوط به عامل دانش آموختگان (۴-۵۱) تا (۴-۶۰)
۱۷۱	جدول (۴-۶۱) مربوط به نتایج تحلیل واریانس یکراهم
۵۰	نمودار ارتباط مدیریت و اجزای آموزش عالی
۶۲	مدل اروپایی بنیاد مدیریت کیفیت (EFQM)

سؤال چهارم: بروندادهای گروه آموزشی ریاضی بر اساس عوامل، ملاکها و نشانگرها

- ۱۶۳..... از چه مطلوبیتی برخوردار می باشند؟
سؤال پنجم: آیا بین نظرات اعضای هیأت علمی، دانشجویان کارشناسی و تحصیلات
تکمیلی در مورد وضعیت گروه تفاوت معناداری وجود دارد؟

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادها

- ۱۷۲..... مقدمه
۱۷۲..... خلاصه‌ای از هدف پژوهش و نتایج به دست آمده
۱۹۶..... پیشنهادات پژوهشی
۱۹۷..... محدودیت‌های پژوهشی
۱۹۸..... منابع و مأخذ
..... پیوست‌ها

هدف این پژوهش آرژیابی درونی گروه آموزشی ریاضی می باشد که کوشش شد، با رویکردی سیستمی وضعیت مولفه های عمدی و اصلی (دروندادی و فرایندی و بروندادی گروه) مشخص شود. و نکات قوت و قابل بهبود گروه شناسایی شود. در نهایت پیشنهاد هایی جهت بهبود و ارتقای کیفیت گروه ارایه گردد. به منظور تحقق هدف پژوهش و پاسخ گویی به سوالات پژوهشی مورد نظر از روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی استفاده شده است. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش متشکل از ۵ زیر جامعه مدیر گروه (فعلی و قبلی) اعضای هیات علمی که مورد سرشماری کامل قرار گرفتند و نمونه آماری دانش آموختگان و دانشجویان کارشناسی و تحصیلات تكمیلی از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شده است. در این پژوهش، جهت گردآوری اطلاعات و داده های لازم، از پرسشنامه محقق ساخته و مصاحبه سازمان یافته استفاده شده است. روایی پرسشنامه ها توسط افراد عضو کمیته و متخصصین موضوعی از جمله استادی راهنمای و مشاور تایید گردید و ضریب پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید. برای برای تجزیه و تحلیل داده ها با توجه به ماهیت تحقیق از روش های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و روش وزن دهنی به نشانگرهای ملاکها و عوامل) و آمار استنباطی تحلیل واریانس یکراهه استفاده شده است و جهت قضاوت درباره میزان کیفیت هر یک از عوامل در طیف سه سطحی (مطلوب ، نسبتا مطلوب ، نامطلوب) استفاده شده است و به طور کلی در جمع بندی وضعیت گروه ، وضعیت گروه در تمام عوامل مورد بررسی در سطح نسبتا مطلوب قرار می گیرد.

فصل اول

طرح پژوهش

آموزش عالی به عنوان یکی از مراحل مهم آموزش رسمی یعنی مرحله مطالعه و مهارت آموزش و به طور کلی آموزش و پژوهش بعد از دوره متوسطه می‌تواند با شرط داشتن عناصر لازم و موثر نقش بسزایی در ایجاد توسعه سرمایه‌های انسانی ایفا نماید. این مرحله از آموزش رسمی، در طول تاریخ شکل گیری خود، مسیر پر فراز و نشیبی را طی کرده و به تناسب شرایط و زمینه‌ها و نیازها از جمله تحولات علمی، تکنولوژیکی، اقتصادی و فرهنگی و سیاسی جوامع انسانی، اهداف و وظایف متعددی را دنبال نموده است.

(عارفی، ۱۳۸۴، ص ۱۱-۱۰)

در دنیای امروز، نقش سرمایه گذاری برای آموزش به عنوان یک عامل کلیدی در فرایند توسعه فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی کاملاً مشخص شده است. دانشگاه‌ها در جوامع از یک سو به عنوان حافظ و انتقال ذهنده میراث فرهنگی و ارزش‌های حاکم بر جامعه و از سوی دیگر پاسخگوی نیازهای اجتماعی مردم برای سبک، اشاعه و توسعه داش و تکنولوژی مطرح می‌باشند. وظیفه نهادی آنها تشخیص و ارائه راه حل‌ها برای دشواری‌های اجتماعی است. در واقع دانشگاه یکی از پر ارزش ترین نهادهایی است که جامعه برای پیشرفت و توسعه در اختیار دارد. این سوال مطرح می‌شود که آیا دانشگاه می‌تواند اهداف و رسالت‌های خود را تحقق بخشد؟ با چه معیارها و سوال و سوالاتی از این قبیل را باید در کیفیت حاکم بر دانشگاه‌ها و نظام ارزشهایی و اعتبار سنجی جستجو نمود.

لازمه بقا و توسعه هر سیستمی یافتن مشکلات، تنگناها و توانمندی‌های خود و تلاش در جهت حل و رفع مسائل و استفاده بهینه از منابع و امکانات است و این امر مستلزم توجه به وضعیت موجود و برنامه ریزی جهت دستیابی به آینده ای مطلوب می‌باشد. بدون شک اطلاع از وضعیت موجود و برنامه ریزی جهت دستیابی به آینده ای مطلوب، مستلزم سنجش و ارزیابی است تا بدان وسیله بتوان اطلاعات و بازخورد

مناسبی را برای برنامه ریزی و تصمیم گیری در خصوص نظام آموزشی فراهم آورد. بنابراین استقرار یک سیستم ارزیابی مناسب لازمه بقا و توسعه نظام آموزش عالی در جهت اطلاع و آگاهی از میزان تحقق رسالت‌ها و اهداف مورد نظر می‌باشد.

ارزیابی درونی مرحله آغازین کاربرد الگوی اعتبار سنجی است. در این مرحله نظام دانشگاهی به منظور خود در آئینه دیدن اقدام به ارزیابی می‌کند تا جنبه‌های قوت و ضعف خود را دریابد و به اصطلاح صرف‌های پردازد. در این مرحله از ارزشیابی نظام دانشگاهی (گروه/ دانشکده/دانشگاه) خود اعضا به تحلیل آنها به قضاوت درباره خود می‌پردازند. (بازرگان، ۱۳۷۴)

در ارزیابی درونی در واقع هدف آن است که دست اندرکاران نظام نسبت به هدفهای نظام و مسائلی که در تحقق این هدفها وجود دارد، آگاهی بیشتری به دست آورند، سپس میزان دستیابی به آنها را بسنجند تا بر آن اساس به برنامه ریزی آینده، جهت بهبود کیفیت پردازند (بازرگان، ۱۳۸۰).

بیان مساله

نظام آموزش عالی هر کشور یکی از مراحل موثر در تحقق سیاست‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن کشور به شمار می‌رود. دانشگاه‌ها به عنوان زیر نظام های عمده نظام آموزش عالی در فرایند توسعه یک کشور به عنوان مرکزی که به تربیت و آماده ساختن نیروی انسانی کارآمد، شایسته و دارای مهارت به منظور پاسخگویی به نیازهای واقعی جامعه در زمینه های مختلف می‌پردازند، نقش حیاتی و کلیدی را بر عهده دارند، چرا که دانشگاه‌ها با بروندادهای (بازده‌ها) خود به جامعه عملاً در راه توسعه گام برمی‌دارند. اگر رسالت اصلی بخش آموزش عالی را تربیت و تامین نیروی انسانی متخصص مورد نیاز کشور بدانیم، این رسالت یکی از اهداف کیفی آموزش عالی را تشکیل می‌دهد که مستقیماً به کیفیت

آموزش عالی به عنوان پدیده‌ای هدفمند دارای دو بعد کمی کیفی است که رشد متعادل و موزون آن مستلزم رشد در هر بعد کمی و کیفی به موازات یکدیگر است. (قورچیان، ۱۳۷۴، ۱۳)

کیفیت در آموزش عالی امری پویا و دارای ابعاد متعددی است که دائماً تغییر می‌کند. همین پویایی و Seger & Dochy, 1996 تغییر پذیری کیفیت باعث می‌گردد که برنامه ریزان آموزشی برای ارتقاء دائمی آن بکوشند (

درباره کیفیت تعاریف و نظریات گوناگونی ارائه شده است که هر کدام یک یا چند جنبه از این موضوع را مدنظر قرار داده اند. کیفیت نظام آموزشی عبارت است از میزان تطابق وضعیت موجود با یکی از

حالات:

الف) استانداردهای (معیارهای) از قبل تعیین شده؛

ب) رسالت، هدف و انتظارات.

برحسب این تعریف می‌توان کیفیت نظام آموزشی را بر مبنای هر یک از عوامل نظام دانشگاهی تعریف کرد که در این خصوص برحسب هر یک از عوامل درونداد، فرایند و برونداد مدنظر قرار می‌گیرد.

بر این اساس کیفیت هر یک از عوامل می‌تواند نمایانگر کیفیت نظام باشد. (بازرگان، ۱۳۸۰، ۵۸)

با توجه به آنچه ذکر شد می‌توان گفت که کیفیت نظام آموزشی «حالت ویژه ای» از نظام است که نتیجه یک سلسله اقدامات فر عملیات مشخص است که پاسخگوی نیازهای اجتماعی معین در یک نقطه زمانی و مکانی می‌باشد.

بنابراین به منظور فراهم آوردن «حالت ویژه» - که کیفیت مطلوب نظام دانشگاهی را نمایان می کند -

بطور کلی باید وضع مطلوب عوامل نظام دانشگاهی را تعریف و به صورت مستمر در بهبودی وضع موجود

و نزدیک کردن آن به وضع مطلوب کوشید.

بنابراین می توان نتیجه گرفت که ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش، هدف متعالی هر نظام آموزشی است

که دست نیافتن به این هدف، باعث به هدر رفتن منابع اقتصادی، زوال اعتماد به نفس و تزلزل شخصیت

فردی و اجتماعی فراغیرندگان می شود. (زنگنه و گویا، ۱۳۷۶، ۴۳)

از سویی شواهدی در دست است مبنی بر اینکه افزایش هزینه ها در آموزش عالی و به عبارتی

اختصاص منابع بیشتر به آموزش عالی در قبال بازده و فرآورده های کمتر، ناشی از فقر کیفیت در نظام

آموزش عالی و فعالیتهای آن است. (Izadi, 1996)

همه این عوامل لزوم ایجاد یک سیستم مناسب و کارآمد ارزیابی در نظام آموزش عالی، با توجه به

ویژگیها و شرایط و زمینه خاص این نظام در جهت آگاهی از وضعیت موجود و بهبود و ارتقاء کیفیت

آموزشی را ایجاب می کند. هنگامی که از بهبود و ارتقاء کیفیت سخن می گوییم، پیشایش پذیرفته ایم که از

وضع موجود راضی نیستیم یا به تعبیر دیگر آن را مطلوب نمی دانیم و در هر صورت خواهان تغییر آئیم.

(بازرگان، ۱۳۷۴، ۵۸).

در این تحقیق نیز هدف اصلی پیاده کردن رهیافت ارزیابی درونی در گروه آموزشی ریاضی گذاش

های (محض و کاربردی و آموزش ریاضی) دانشگاه شهید بهشتی می باشد.

اهمیت و ضرورت تحقیق

بهبود یک نظام آموزشی (گروه، دانشکده، دانشگاه) زمانی رخ می دهد که کثی و کاستی فعالیتهای آن اصلاح شود.

چه اینکه کثی ها و کاستی ها در یک نظام به منزله نواقص و عیوب آن بوده و در نتیجه، نتایج مطلوب به عنوان برونداد یا پیامد از آن نظام حاصل نخواهد شد. جهت برطرف کردن هرگونه نارسایی و کاستی در یک نظام، قدم اول تشخیص نارسایی و علل و عوامل آن است (گروه مشاوران یونسکو، ترجمه: مشایخ، ۱۳۷۲)؛ بنابراین ارزیابی درونی در تشخیص این کثی ها و کاستی های بسیار قابل توجه است. بنابراین جهت سنجش این که وضعیت (کارکرد) یک نظام آموزشی چگونه است و اینکه چه نقاط قوت و ضعفی دارد؟ به وسیله رهیافت ارزیابی درونی می توان وضعیت عوامل تشکیل دهنده نظام و عملکرد آن را مورد قضاؤت قرار داد. چرا که نظر بر آن است که در خصوص کشف حقیقتی در مورد یک نظام آموزشی بایستی به رویه ارزیابی آن نظام توجه کرد (Rowntree, ۱۹۷۷).

از سویی دیگر برنامه ریزی ارزیابی در نظام دانشگاهی از جمله کارکردهای مدیریت آموزش عالی است. به منظور تحقق بخشیدن به هدف های این نظام، باید کارکرد ارزیابی بر سایر کارکردهای مدیریت دانشگاهی اشراف داشته باشد (بازرگان، ۱۳۷۶: ۶۱).

چه این امر باعث می شود که با بهره گیری هرچه بیشتر از منابع، تحقق هدفهای مطلوب و مورد انتظار امکان پذیر شود. از این رو نظام دانشگاهی بایستی به طور مستمر به قضاؤت درباره مطلوبیت عوامل درونداد، فرایند و برونداد خود پرداخته و حاصل آن جهت بهبود امور (آموزشی، پژوهشی و عرضه خدمات تخصصی به جامعه) مورد استفاده تصمیم گیرندگان قرار گیرد (بازرگان، ۱۳۷۴: ۵۱).

در خصوص ارزیابی، تعاریف متعددی ارائه شده است، که هر کدام از آنها بیانگر دیدگاه فلسفی، تجارب و یا دلبستگی های خاص اشخاصی هستند که آنها را تعریف کرده اند. اما آنچه مسلم است این است که مفهوم ارزیابی در چند دهه گذشته با تبعیت از تحولاتی که در نظام های آموزشی رخ داده، متحول شده است. در کلی ترین سطح، ارزیابی «سنجه شایستگی» تعریف شده است (پاپهام، ۱۹۷۵). تعریف نسبتاً کامل تری توسط (کرانباخ، ۱۹۶۳) ارائه شده است. وی ارزیابی را جمع آوری و کاربرد اطلاعات به منظور تصمیم گیری درباره یک برنامه آموزشی تعریف کرده است.

در دهه پایانی قرن ۲۰ و آغاز قرن ۲۱ میلادی، ارزیابی آموزشی به مفهوم جست و جوی منظم برای قضاؤت و یا توافق درباره ارزش یا اهمیت یک پدیده آموزشی (برنامه، فعالیت و...) به منظور بهبودی آن در جهت کاش فاصله میان نتایج موجود و نتایج مطلوب می باشد.

در این تحقیق هدف، اجرای رهیافت ارزیابی در گروه های آموزشی گرایش های (محض و کاربردی) دانشگاه شهید بهشتی می باشد که به وسیله آن بتوان جنبه های مختلف کیفیت آموزشی (درونداد، فرایندی برونداد) گروه مربوطه را آشکار و به مقایسه وضعیت موجود و مطلوب این گروه پرداخت.

اهداف تحقیق:

هدف اصلی این پژوهش ارزیابی درونی گروه آموزشی ریاضی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شهید بهشتی می باشد.

اهداف ویژه

- تدوین و تصریح هدف های گروه (تدوین رسالت و اهداف گروه ریاضی)

- تعیین عوامل، ملاک ها و نشانگرهای مناسب برای ارزیابی درونی گروه ها ریاضی بر اساس ماهیت

کارگروه و رشته

- ارزیابی کیفیت دروندادهای اصلی گروه ها بر اساس ملاک ها و نشانگرها

- ارزیابی کیفیت فرایندهای اصلی گروه بر اساس ملاک ها و نشانگرها

- ارزیابی بروندادهای اصلی گروه بر اساس ملاک ها و نشانگرها

- بررسی تفاوت بین نظرات اعضای هیات علمی، دانشجویان کارشناسی و دانشجویان تحصیلات

تمکیلی در مورد وضعیت گروهها

سوالات پژوهشی:

۱. اهداف گروه آموزشی ریاضی کدامند؟

۲. دروندادهای اصلی گروه آموزشی ریاضی بر اساس ملاک ها و نشانگرها از چه مطلوبیتی

برخوردارند؟

۳. فرایندهای اصلی گروه آموزشی ریاضی بر اساس ملاک ها و نشانگرها از چه مطلوبیتی

برخوردارند؟

۴. بروندادهای اصلی گروه آموزشی ریاضی بر اساس ملاک ها و نشانگرها از چه مطلوبیتی

برخوردارند؟

۵. آیا بین نظرات اعضای هیات علمی، دانشجویان دوره کارشناسی و تحصیلات تمکیلی در

مورد وضعیت گروه تفاوت معناداری وجود دارد؟

تعاریف نظری و عملیاتی متغیرهای تحقیق

ارزیابی (Evaluation): فرایند جست و جوی نظم یافته برای قضاوت یا توافق درباره ارزش یا اهمیت یک پدیده آموزشی (برنامه، فعالیت و...) به منظور بهبود آن در جهت کاهش فاصله بین نتایج جاری و نتایج مطلوب (بازرگان، ۱۳۸۰، ۳۵).

ارزیابی درونی (Internal Evaluation) : فرایندی است که در آن اعضاء یک موسسه و یا اعضا یک گروه آموزشی، در خصوص عملکرد خود قضاوت به عمل آورده و تعیین نمایند که کار آنها در چه جایگاهی قرار دارد و از نتایج حاصله به عنوان داده هایی برای برنام ریزی در جهت بهبود فعالیت های آینده استفاده نمایند. (ادوارد، ترجمه حدیقی، ۱۳۸۰، ۱۷).

اعتبار سنجی (Accreditation) : فرایند کنترل کیفیت و اطمینان در آموزش عالی که به وسیله آن می توان به بازبینی و سنجش و یا هر دو مقصود و بررسی موسسه یا برنامه های آن جهت کسب اطمینان از حداقل استانداردهای قابل قبول پرداخت. (آدلمن، ۱۹۹۲، به نقل از پازارگادی، ۱۳۷۸، ۲۷).

: (Quality)

تعاریف نظری: میزان مطابقت عوامل درونداد، فرایند و برونداد این نظام با اهداف و یا استانداردهای از قبل تعیین شده به منظور بهبود فعالیتهای آموزش عالی (بازرگان، ۱۳۷۴، ۵).

تعاریف عملیاتی: میزان مطابقت کیفیت گروه آموزشی ریاضی با اهداف انتظارات گروه.

: (Factor)